

Finansklagenemnda Person

Avgjørelse FinKN 2022-528

14.6.2022

DNB Livsforsikring AS (Pensjon, Personal)

Livsforsikring/uføredokumenter/pensjon

Oppdatering av kundeopplysninger- stans i pensjonsutbetaling- saklig grunn til å avvike kundeforholdet- hvvl. §§ 15 og 24, fal. § 12-4.

Forsikrede tegnet individuell pensjonsavtale i 1971, og alderspensjon ble utbetalt fra 2005. Høsten 2021 ba selskapet om oppdaterte kundeopplysninger og relevant dokumentasjon som et ledd i løpende oppfølging etter hvitvaskingsloven § 24. På bakgrunn av manglende opplysninger fra forsikrede anførte selskapet at det som rapporteringspliktig med hjemmel i hvitvaskingsforskriften § 4-13 kunne stanse pensjonsutbetalingen. Saken reiste spørsmål om selskapet kunne stanse utbetaling av alderspensjon inntil det mottok tilfredsstillende opplysninger fra forsikrede. Nemnda bemerket at selskapet etter hvitvaskingsforskriften kan gjennomføre delvis avvikling av kundeforholdet ved å begrense eller sperre bestemte produkter og tjenester relatert til de kundetiltak som ikke lar seg gjennomføre. En slik delvis avvikling kan være å ikke utbetale en løpende pensjonsbetaling frem til selskapet har mottatt de nødvendige opplysningene. Selskapet ble gitt medhold.

Saksfremstilling

Forsikrede tegnet en individuell pensjonsavtale etter skattelovgivningen i 1971, og har fra juni 2005 månedlig mottatt utbetaling av alderspensjon. Selskapet ba ham 21.9.21 om oppdaterte kundeopplysninger og relevant dokumentasjon som et ledd i løpende oppfølging etter hvitvaskingsloven § 24. Forsikrede stilte i flere e-poster til selskapet bl.a. spørsmål om lovligheten av anmodningen. I sitt svar fremhevet selskapet at det er pålagt å stanse utbetalingene til kunden dersom det ikke får den etterspurte informasjonen.

Forsikrede har anført at selskapet ikke har opplyst hvilken hjemmel det har til å stoppe utbetalingene av pensjonen om han ikke skulle gi selskapet de opplysningene som det hadde bedt om.

Forsikrede har i flere e-poster til nemnda understreket at det han ønsker å få bekreftet er hvilken hjemmel selskapet har for å nekte å utbetale pensjon til ham om han ikke gir de opplysningene mv. som selskapet ber om.

Selskapet har i det vesentlige anført at det har plikt og rett til å foreta kundekontroll etter hvitvaskingsloven og å avvike kundeforholdet om opplysningene ikke blir gitt, jf. hvitvaskingsloven § 24 (4).

Finansklagenemnda Persons begrunnelse

Lov 1.juni 2018 nr. 23 om tiltak mot hvitvasking og terrorfinansiering gjelder for forsikringsselskap, som for andre finansforetak, se lovens § 4 (Anvendelsesområde) nr. 1 bokstav j. Et finansforetak er rapporteringspliktig etter lovens § 2 (definisjoner) bokstav c. Etter bestemmelsene i lovens kapittel 4 plikter finansforetaket å gjennomføre kundetiltak og løpende oppfølging av sine

kunder. Dersom det ikke er mulig å gjennomføre et tilfredsstillende kundetiltak, følger det av loven at den rapporteringspliktige (finansforetaket/forsikringsselskapet) må "avvikle kundeforholdet", se § 24 fjerde ledd, dvs. å si opp avtalen. Disse lovreglene er i utgangspunktet tvingende.

En pensjonsforsikringsavtale omfattes imidlertid av forsikringsavtalelovens regler om livsforsikring og finansforetaket/selskapet kan som hovedregel ikke si opp (avvikle) en livsforsikringsavtale, se forsikringsavtaleloven § 12-4 annet ledd. Dessuten gjelder forbud mot gjenkjøp for pensjonsforsikringsavtaler tegnet etter skatteloven (forskrift av 19.11.1999 nr. 1158) § 6-47-4 tredje ledd. Også disse lovreglene er tvingende.

For å løse denne kollisjonen mellom ulike tvingende regelsett åpner forskrift 14.9.2018 nr. 1324 om tiltak mot hvitvasking og terrorvirksomhet (hvitvaskingsforskriften) § 4-13 for at den rapporteringspliktige i stedet for full avvikling av kundeforholdet kan gjennomføre delvis avvikling ved å begrense eller sperre bestemte produkter og tjenester relatert til de kundetiltak som ikke lar seg gjennomføre. En slik delvis avvikling kan være ikke å utbetale en løpende pensjonsbetaling frem til at finansforetaket har mottatt de nødvendige opplysningene mv.

Selskapet har således etter nemndas syn utvilsomt hjemmel til å nekte utbetaling av pensjon så lenge et kundetiltak overfor vedkommende kunde ikke er gjennomført.

Nemnda tilføyer at det er opplyst at forsikrede ga selskapet opplysninger etter hvitvaskingsloven og at pensjonsbetalingen ikke har vært stanset.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Persons konklusjon

Selskapet gis medhold.

Ved behandlingen deltok Karin M. Bruzelius (leder), Tonje Giertsen (selskapsrepresentant) og Paal Bjønness (forbrukerrepresentant).